

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy hónap 70 lej
negyedévre 180, fél évre 300, egy évre 500 és 10 lej kézbesítési
díj. — Vízre postai küldéssel 80, 250, 450 és 800 lej
Külföldre negyedévre 370, fél évre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

REKLAMTÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITRADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APRÓREKLAMTÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosuk útján is beadhatók

Sírárok

Babilon romjai felett. Így jellemezte egy közbeszólásban Hancu szenátor, a liberálisok tapsai közti Nagy Károly református püspöknek a szenátusban elhangzott panaszait. És tette ezt az éppen nem szelímes és nem is valami originális megjegyzést a Majláth gróf erdélyi püspök nagy beszéde után, Panaitescu előadó cáfoló kritikája kapcsán.

Sírárok Babilon romjai felett! Mi ilyen költőien hangzik és milyen hatásos lehetett egy olyan gyülekezetben, ahol a magyarság néhány képviselője egyenlően legyverekkel áll szemben az érvek és igazságok iránt közömbös többséggel. És maga az előadó szenátor is milyen könnyű diadalt arathatott, mikor elég volt csak kijelentenie, hogy a romániai kisebbségi iskolák zavartalanul virágoznak és szinte jobb dolguk van mint akár az állami, akár a román felekezeti iskoláknak, s máris riadó tetszés követte a szavait. És Duca külügyminiszter is milyen büszke fölényvel vethette oda lojalitástól áradó szenátusnak, hogy Románia a kisebbségi kérdésben megtámadhatatlan álláspontot foglal el.

Valóban, ahogy a magyar költő az üres, de hazafias szólamoktól harsogó szindarabokra mondta, tapsra ez ott fenn (a hatalom és többség körében) elég. Ott mindent helyeselnek és megtapsolnak, ami kellemesen hat a fülekre, s nem vizsgálják meg, vajjon a színpalhasogató frázisok értékes igazságokat, kifogástalan kormányzati munkát és irányt takarnak-e.

Sírárok Babilon romjai felett! Mintha azt akarnák mondani, hogy azok a panaszok, melyek a magyar főpapok ajkáról elhangzottak, csupán alakatlan, érzelgős jeremiádok volnának, melyek nem méltók arra, hogy méltó visszhangra találjanak! Mintha ezek a magyar szenátorok (és hát a képviselők is) olyan dolgokról panaszkodnának a román törvényhozásban, melyeknek elégedettséggel és boldogsággal kellene eltölteniök a szíveket! Mintha Nagy Károly és Majláth gróf is, meg mindenki, aki a minorítások nevében panaszkodni merészel, csak imitált sírámkat hallatna, holott Babilon teljes épségében és szépségében ragyog!

Pedig mindenki tudja, még Anghelescu miniszter is, hogy a nemzeti kisebbségeknek súlyos sérelmek vannak, amelyek sürgős és radikális orvoslásra szorulnak. Sőt maga a miniszterelnök és Duca külügyminiszter is a Székelyföldön tett nyilatkozataikban elismerték, hogy a panaszok indokoltak és megvizsgálásukra és megszüntetésükre komoly fogadalmat tettek.

Dehát yakok ezek az urak odafönn, hogy nem akarják meglátni, minő káros és méltatlan akárhány eljárás, amivel a nemzeti kisebbségek kulturális és gazdasági javait pusztítják és hogy ép ezek a balkezü és rosszmájú intézkedések az okai a romániai magyarok és németek égő fájdalomának és megújuló panaszának? És teljesen süketek volnának ezek az urak ama komoly kritikák hallatára, melyek idehaza kiváló román férfiak, s külföldön előkelő politikusok és publicisták ajkáról a romániai kisebbségek ügyében oly gyakran elhangzanak?

— Ja igen, Dickinson, a keresztény egyházak szövetségének elnöke, aki Szi-

nájában elragadtatással szolt arról a bánásmódról, melyben a romániai nemzeti kisebbségek a kormány részéről részeseülnek! Micsoda frappáns argumentum ad hominem a Panaitescu beszédében! Ez előtt valóban el kell némiúlnia minden magyar, szász, sváb vagy zsidó tiltakozásnak, hiszen ő mondta, a kiváló kül földi, a pártatlan puritán, a nemzetközi igazságosság, félelem- és gáncsnélküli lovagja!

Csak éppen azt nem mondta az ér-

Csehszlovákia is elismeri a szovjetkormányt

PRAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az orosz szovjetkormány-nak Csehszlovákia részéről való de jure elismerése a legközelebbi napokban megtörténik. Csehszlovákia moszkvai képviselője Girsá volt miniszter lesz, akinek kinevezését Benes külügyminiszter már előkészítette.

Bianu szenátor megint vádol

Jorga: „A kisebbségekkel civilizált módon kell bánni”

A szenátus és a kamara mai ülése

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bianu szenátor, aki az elmúlt évben nem egyszer hallatta magyargyűlölettel ízzó szavát a szenátusban, az utóbbi időben — úgy látszott, — hogy elcsendesedett. De nem bírta sokáig. A szenátusban ma újból ő volt a szóvivő, s ezúttal egy kitalált mese kapcsán újból rugott egyet az erdélyi katolikusokon.

Néhány jelentéktelen interpelláció után Bianu emelkedett szólásra, s miután egészen önkényesen megállapította, hogy Schioppa Lőrinc budapesti pápai nuncius irredenta érzelmű, levonta azt a következtetést, hogy

az egész katolikus papság
irredenta.

Rövid volt a beszéde, de annál mérge sebb, s erőlyes intervenciót kért a külügyminisztertől.

Duca külügyminiszter azonnal válaszolt, s le kell szögezni, hogy egészen okosan. Mindenekelőtt tiltakozott Bianu vádjai ellen, s kioktatta a szenátor urat, hogy

általánosítani nem lehet.

Lehet, hogy vannak magyarok, akik így gondolkoznak, de ez nem általános jelenség. Ezt a kérdést egyébként már minden oldalról megvilágította.

Bianu nem válaszolhatott Duca okos beszédére semmit, így hát csak ennyit morgott maga elé:

— Ezt én nem is mondtam. Maga az, aki összetéveszti a katolikus klérust a magyarsággal.

Ezután még néhány jelentéktelen szó váltás volt Artereanu szenátor és Lepa datu kultuszminiszter között, s aztán végül is az elnök bezárta az ülést. Hazaküldte a szenátorokat szabadságra. A legközelebbi ülés csak huszonhetedikén lesz.

A kamarában

a kormány részéről Seveanu, Bratianu Vintila, Marzescu, Inculetz, Nistor, Mo-soiu, Tatarescu és Anghelescu voltak jelen. Egymásután szólaltak fel Bujor, Lupu, Joanitescu, s jelentéktelen közléseket mondtak.

A napirendhez — a felirati javas-lathoz — Jorga Miklós szolt.

demes szenátor, hogy ez a nemes angol nem mondta azt, amit neldi* impulál, hogy a szavait ép úgy kiforgatták az értelméből, mint annak az előkelő amerikai püspöknek, aki Bukarestben szintén egészen mást mondott, mint amit nyilatkozatáról a kormány felhivatalosa közölt.

Mindaddig lesznek sírárok Babilon romjai felett, míg a belátás, az igazság-érzet, a törvénytisztelet fel nem épül a népjog és jogegyenlőség rombadólt templomát.

Duca külügyminiszter tegnapi szenátusi expozéjáról vitatkozott és megállapította, hogy mindaz, amit az ország boldogságáról és jólétéről mondott, nem mindenben fedti a valóságot. Amíg a liberális kormány a háboru előtt arra törekedett, hogy a többi pártokat az ország érdekében együttműködésre bírja, addig most ettől is elzárkózik, s nem igyekszik egyesíteni az erőket a haza érdekében. S ennek a politikának a következménye az ország mostani romlott helyzete.

A külpolitika

A kormány külpolitikájával elérte, hogy a nagy államokkal állandó konfliktusokba keveredett, olyan törvény miatt, amely kereken és egyszerűen megtiltja a román alattvalóknak, hogy külföldi tartozásaikat fizessék.

Ilyen törvényre sehol a világtörténelemben példa nincs.

Pedig ez a politika csak az ország hitelének a romlására vezethet, az ország hírnevét és becsületét meg kell őrizni.

A kisebbségek

Nagyrománia megteremtése az itt lakó románok akaratából történt. A csatolt területeken azonban nem románok is laknak, s a kormány ezekkel szemben azt a hibát követte el, hogy azoknak képviselőit strohmanokat szerzett.

A romániai kisebbségekkel szemben minden irányban civilizált magatartást kell tanusítani,

olyat, amely fejlettségről tesz tanuságot, nemcsak Románia valódi érdekei, hanem az általános jólét érdekében is.

Beszédét azzal fejezi be, hogy a kormánynak vigyáznia kell politikájára, mert szerencsétlen országban boldog kormány ép olyan veszedelmes, mint amikor egy boldog országnak szerencsétlen kormánya van.

Jorga beszéde után az elnök az ülést bezárta.

A lej Zürichben
zárlatkor 2.85

Meghalt a magyar Cyrano

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A magyar színművészetet ismét nagy veszteség érte. Meghalt Pethes Imre a legkiválóbb magyar színészek egyike és a budapesti Nemzeti Színház tagja, a klasszikus jellemek legjelesebb alakítója.

Pethes Imre 1864. december 18-án született Jászárokszálláson. Előbb tanárnak készült s a budapesti egyetemen a bölcséletet hallgatta, majd elvégezte a színiakadémiát és 1890-ben színpadra lépett. Előbb a budapesti Vigaszínházban játszott, majd 1903-ban a Nemzeti Színház tagja lett. A nagynevű Nagy Imrénél kerestek akkoriban méltó utódot és ezt Pethes Imrében meg is találták. A drámai alakításban elsőrangú kvalitásokat és meglepő sokoldalúságot mutatott. Egyformán mesteri volt mint Hamlet, mint Petrucchio, mint Gregers (Ibsen Vadkacsájában), de művészete teljes virtuozitását és szépségét a Cyrano de Bergeracban ragyogtatta, ami őt a magyar Cyrano jelzőre tette érdemessé. Valahányszor Pethes eme jellegzetes szerepeiben s az újabb drámák hőseinek szerepében fellépett, kivételes érdeklődés nyilvánult a színház iránt. Pethest élvezni a legnagyobb gyönyörűség volt.

A kiváló művészt november 3-án előadás közben baleset érte a színpadon: súlyosan megütötte a lábát, beszállították a Werebély klinikára, ahol agyvelőgyulladás komplikálódott betegsége. Pár nap óta változatlanul jött a Pethes állapotának rosszabbodásáról szóló jelentés, s ma reggel már az a hír, hogy a nagy művész utolsó óráit éli, míg késő éjjel a lesújtó tudósítás, hogy Pethes meghalt.

A magyar színművészet nagy alakjának elmulása gyászborítja Thalia minden csarnokát és minden papját, de a magyar kultúra iránt érző minden magyar szívet is.

Pethes tetemét, mint Budapestről táviratozzák, a Nemzeti Színház előcsarnokában ravatolták fel és vasárnap délelőtt temetik a Kerepesi uti temetőben.

Bajorország halad — a királyság felé?

A Hitler—Ludendorff-puccs mai évfordulóján hírek voltak elterjedve, hogy újabb monarchista puccs készül. A kormány azonban a híreket megcáfolja s kijelenti, hogy semmiféle komoly veszedelem nem fenyeget. A félhivatalos Bayrischer Staatsanzeiger is megállapítja, hogy a kormány nem tér el az alkotmány által eléje szabott uttól. A mióta azonban a Kapp-puccs lezajlása után az uralkodó párt, a bajor néppárt Kahrt toltta az események előterébe, azóta hol hangosabban, hol halkabban

folyik a propaganda a királyság érdekében.

Ruprecht trónörökös igen óvatos férfiú, mint ahogy azt az a proklamációja mutatja, amelyet tavaly november 11-én elkészített ugyan, de közre nem adott. De azt látjuk, hogy hétről-hétre, hol egy katonai ünnepség, hol egy zászlóavatás, hol egy szobor-leleplezés, vagy valamely más emlékünnepe van, amelyen azután Ruprecht trónörökös megjelenik, kezében a tábornagi bot, odaáll a csapatok elére, a diszbeszédben királyi fenségnek szólítják, ő pedig elvonultatja maga előtt a köztársasági kalonákából álló diszszádat.

Még nem készült el a vatikáni konkordátum

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A főváros politikai köreiben ma reggel az a hír terjedt el, hogy a Rómába küldött vatikáni román delegáció tanácskozásai annyira előrehaladtak, hogy a konkordátum aláírására már holnap sor kerül. A hírekkel szemben a délelőtti folyamán hivatalos jelentést adtak ki, amely cáfolja a politikai körök értesülését, s hangsúlyozza, hogy ez annál inkább sem történhetik meg most, mert a konkordátumnak még a biborostestület elé kell kerülnie, ez pedig január előtt semmi körülmények között sem történik meg.

Három napon belül érvénybe lépnek a kivételes törvények

Kedden szavaz felettük a kamara

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapok a tegnapi minisztertanácsról irt tudósításában jelentette, hogy a liberális kormány az egyetemi zavargások megfékezésére két kivételes törvényt szándékozik alkotni. Az egyiket az igazságügy és a belügyminiszter közösen terjesztik be, s az országban lábrakapott zavargások elnyomására felhasználható eszközökről fog szólni. A második törvényjavaslatot a hadügyminiszter és az igazságügyminiszter terjesztik be, s az a fegyverviselési engedélyek ki-

adásának módzatait fogja szabályozni.

Amint ujabbban kormánykörökben mondják, a kormány ennek a két törvényjavaslatnak a megalkotását, megszavaztatását és végrehajtását felette sürögőnek tekinti, úgy, hogy azokat már a hétfői ülésen a parlament elé terjesztik, kedden megszavaztatják, s szerdán már meg is jelenik a Monitorul Oficialban. A hatóságok pedig kötelesek lesznek a két törvény intézkedéseit már a jövő hét folyamán végrehajtani.

Az angol—amerikai protestáns küldöttek memoranduma

Megvizsgálják a sérelmeket — A háromszékmegyei hatóságok meg akarják gátolni az igazság kiderítését

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Megemlékeztünk annak idején arról, hogy az erdélyi magyar reformátusok és unitáriusok sérelmeik orvoslására külföldi hittestvéreikhez fordultak, akik a sérelmek felülvizsgálására bizottságot küldtek ki. Az angol és amerikai protestáns kiküldöttekből álló bizottság, megelőzve a hivatalos vezetést, sorra járta a magyar városokat és a falvakat, s mindenütt, ahol valamilyen sérelem történt, jegyzőkönyvet vett fel. Az összegyűjtött adatok alapján memorandummal fordultak az illetékes miniszteriumhoz s a sérelmek orvoslását a legerélyesebb hangon kérték.

Mint beavatott helyről értesülünk a memorandumnak meg volt a kívánt hatása, mert a miniszter azonnal leirt az erdélyi protestáns egyházaknak, hogy a memorandumban foglalt eseteket vizsgálják meg s tegyenek róluk jelentést. A református egyház igazgatótanácsa — mint értesülünk, — már elkészült a jelentéssel s a napokban fel is terjeszti az illetékes miniszteriumnak.

A jelentés néhány eset kivételével megerősíti az angol-amerikai bizottság memorandumában foglalt sérelmeket s bizonyítékokkal igazolja a hatóságoktól egyes hivatali közegektől az egyházközségeken elkövetett sérelmeket. Megerősíti Rákosi Dezső, sövényfalvi református lelkész embertelen megkínzását, valamint Megyaszay Mihály felső-

csernátoni lelkész meghurcolását is, melyekről annak idején mi is beszámoltunk.

A jelentés azonban megállapítja, hogy az adatok összegyűjtése néhol a legnagyobb nehézségekbe ütközött, mert a helyi hatóságok minden eszközzel akadályokat igyekeztek gördíteni az adatgyűjtő bizottság munkája elé. Különösen Háromszékmegye területén találkoztak meglepően sok akadállyal. Kézdivásárhelyen például a hatóságok prefektusi rendeletre, már előzőleg vizsgálatot tartottak, az érdekelteket többször kihallgatták s elejtett célzásokkal, vagy nyílt kijelentéseikkel annyira megfélemlítették őket, hogy az egyházi bizottság munkáját a legnagyobb bizalmatlansággal fogadták, sőt sok helyen akár legcsekélyebb felvilágosítás megszerzésére irányuló minden igyekezet hiábavaló maradt. Ilyen előzetes vallatás Háromszék vármegye majdnem minden községében történt.

A jelentés mindazonáltal olyan súlyos tényeket tartalmaz, amelyeknek orvoslását joggal elvárja a református egyház. Kíváncsian várjuk, hogy milyen eredménye lesz a betérjesztett jelentésnek és hogy vajon az illetékes miniszterium kötelességének érzése az angol-amerikai bizottság memorandumában foglalt sérelmek orvoslását, vagy az általánosan elfogadott szokás szerint egyszerűen kitér a kellemetlen kötelezettség elől.

Sándor jugoszláv király — a bolgár köztársaság elnökjelöltje

A jugoszláviai bolgár emigránsok erőteljes akciót indítanak a Cankoff-kormány ellen

BELGRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A múlt évi bulgáriai júniusi forradalom idején a Cankoff kormány uralomrajutása után a meggyilkolt Sztambulinszky miniszterelnök hívei ezrével menekültek külföldre, akiknek legnagyobb része Jugoszláviában nyert menedéket. Az emigránsok innen igyekeztek erőteljes akciót indítani az ellenforradalom útján uralomrajutott Cankoff-kormány ellen, s ebben a Pasics-kormány, amelynek politikájába kitűnően illett a bolgár emigránsok mozgalmá, ehhez megfelelő támogatást nyújtott.

Az emigránsok munkája a Pasics-kormány bukásával és Davidovicsék uralomrajutásával igen sokat veszített erejéből, mert a demokráta uralom nem az ellenségeskedés, hanem a megértés útját kereste a szomszédok felé. Davidovicsék uralma azonban nem sokáig tartott, s az újonnan kinevezett Pasics kormány, ugyanakkor, amikor a saját horvát parasztjai ellen a legelkeseredettebb és legelszántabb harcot kezdte meg, teljes támogatásról biztosította a bolgár emigráns forradalmárokat, akik Obhoffnak, a Sztambulinszky-kormány volt miniszterének vezetése alatt tömörültek. Így újból mód nyílt arra, hogy az emigránsok mozgalmá meginduljon, s ez — mint beavatottak mondják — a radikális-párttal néhány héttel ezelőtti kötött megállapodás eredménye.

A megállapodás egyes pontjai felette

szenzációsak. A jugoszláv kormány e szerint állítólag kötelezi magát arra, hogy

erőssé teszi a bolgár emigránsok mozgalmát Jugoszlávia határain belül. Hivatalos propagandát indít a Cankoff-kormány ellen és ugyanekkor segít előkészíteni a bolgár forradalom sikerét.

A megállapodásnak legmesszebbmenő célja az, hogy

Balkán minden szláv népét egyetlen uralom alatt egyesítsék, amelyet oly módon igyekeznek majd nyilvánvalóvá is tenni, hogy

a bolgár forradalom sikere esetén Sándor jugoszláv királyt a bolgár köztársaság elnökévé választanák meg.

Jugoszláv politikai körök szerint ez a szenzációs megállapodás komoly alapokra van fektetve, s ennek a megállapodásnak lehet betudni azt a kiméletlen eljárás is, amelyet Pasicsék a horvátok ellen tanusítanak most, mert szerintük a horvát mozgalom súlyos akadályokat gördít a balkáni szláv népek egyesítésének eszméje elé.

Ratifikálták az olasz-jugoszláv szerződést

RÓMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az olasz kamara mai ülésén ratifikálta az év elején megkötött jugoszláv-olasz szerződést.

A politikai helyzet Magyarországon

Lloyd George-nak csak husz hive maradt a parlamentben

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A most lefolyt angol választások alaposan megtizedelték a liberális párt sorait. A vereség, amely jóformán a semmivel tette egyenlővé a liberális párt parlamenti képviselőit, úgy látszik, újabb viszályokra adott alkalmat. A viszályok háttérébe látni még most nem lehet, annak következményei azonban oly súlyosak, hogy abból a liberális párt teljes megsemmisülésére lehet következtetni. Az történt ugyanis, hogy

**Widgewood, a liberális párt vita-
rendezője a Daily News-ben nyílt
levélben jelenti be, hogy hűveivel
együtt elválíik Lloyd George tá-
borától.**

A szakadás miatt Lloyd George pártívei közül csak huszan maradtak a parlamentben, míg Widgeood mellé huszonhárom liberális képviselő sorakozott.

Az angol választások végleges eredményét egyébként most tették közzé. Eszerint megválasztottak négyszáztizenöt konzervatívot, százötvenhárom munkáspártit, negyvenhárom liberálist és négy pártönkivült.

Miért halasztotta el Benes bécsi utazását?

BECS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Benes csehszlovák külügyminiszternek szombaton kellett volna két napos tartózkodásra Bécsbe érkezni, hivatalos jelentés szerint azért, hogy személyesen ratifikálja a megkötött osztrák-csehszlovák gazdasági megegyezést, valóban azonban abból az okból kifolyólag, mivel miként ezt már jelentettük, megbeszéléseket akart folytatni Seipel kancellárral a dunai államok együttműködésére illetőleg a konföderáció megvalósítására vonatkozólag. Hogy mennyire ez volt a célja Benes cseh külügyminiszter tervbe vett bécsi látogatásának, azt mostan a látogatás elmaradása igazolja. Miként ugyanis a Brassói Lapok bécsi szerkesztője értesül, a kereskedelmi egyezmény ratifikálását a lemondásban levő Seipel-kormány is elvégezhetette volna. Benes azonban semmi esetre sem tárgyalhat egy lemondásban levő és egyelőre még mindig bizonytalan sorsu kormány fejével olyan fontos és nagy horderejű kérdésről, mint a dunai államok konföderációja. Így tehát Benes bizonytalan időre elhalasztotta a látogatást.

A német néppárt a gyarmatokért

DORTMUND. (A Brassói Lapok mun-
katársától.) A német néppárt tegnap kiál-
ványt adott ki, amelyben kövelelik Né-
metországnak a világpolitika és a világ-
gazdaság tényezőjeként való elismerését
és a német birodalom igényének a gyar-
matokra való fentartását.

Rómában lesz a népszövetség legközelebbi ülése

GENF. (A Brassói Lapok munkatársától)
A népszövetség tanácsa december 8-án Rómában ülést tart. Ez az ülés rendkívül fontosnak ígérkezik, mivel az új angol kormány ez alkalommal fogja tisztázni álláspontját a genfi jegyzőkönyvekkel és a leszerelési konferenciával szemben. Napirenden szerepel Németország, Ausztria, Magyarországnak és Bulgáriának katonai ellenőrzése is.

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Minél inkább eltávolodunk nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter váratlan és tragikus elmúlásának a napjától, annál jobban kibontakozik, mekkora az a veszteség, mely a pártot elismert és mindinkább pótolhatatlannak bizonyuló vezérének elhunytával érte. Azonban akik azt hitték, hogy a vezér nélkül maradt nyáj a különböző érdekeknek és intrikáknak lesz szabad prédájává, sőt talán titokban abban is reménykedtek, hogy a kisgazdapártnak magukhoz való édesgetésével sikerül végre komoly rést tőrní a kormányzópárt egységén, alaposan tévedtek. A kisgazdapárt tagjai, a magyar parasztra jellemző higgadt tárgyilagossággal mindenekelőtt megállapodtak abban, hogy egyikük sem alkalmas arra, hogy minden vonatkozásban betöltse és pótolja az elhunyt vezér szerepkörét. Ezért, bár maga Bethlen István gróf hívta fel őket a vezérválasztásra, hosszabb tanácskozások után mindössze »közvetített» választottak Mayer János személyében, hogy a csoport mindenkor kívánságait tolnácsolja a miniszterelnök előtt és a szükséghez képest összehívja a csoportértekezleteket. Megadták a választ azoknak is, akik eszközül akarják őket felhasználni politikai céljuk elérésére, amennyiben kimondták, hogy

a kisgazdacsoport továbbra is rendületlenül megbizik Bethlen István gróf személyében, az egységes pártot munkájában ezúttal is támogatni kívánja

s ha úgy fordulna is a dolog, hogy a kisgazdák kivonulásra határoznák el magukat, feltétlenül önálló csoportként hagynák el a kormányzópartot.

Hiányos volna a kiszgadzák józan gondolkozásáról való fogalmunk, ha nem említenők meg, hogy az elárvelt kerületben nagyatádi Szabó utódjául nem ugynevezett csizmás kizgadzát léptettek fel, hanem előzetes jelölő szavazás után a helybeli főszolgabíró, akit a környék lakosságának egyöntetűen megnyilvánuló bizalmának és szeretete fog a nemzetgyűlésbe küldeni.

Ki lesz Nagyatádi utóda?

Már nehezebb probléma a földmivélségügyi tárca betöltése. A komoly jelöltek és az önjelöltek nagy száma nehezé teszi a választást, noha kétségtelen, hogy Bethlen István gróf Mayer János személyében látja egyesítve azokat a tulajdonságokat, amelyek őt alkalmassá tennék a Szabó István kijelölte munka folytatására. A miniszterelnök a birtokreform végrehajtását az eddiginél is nagyobb eréllyel óhajtja folytatni s a munkát személyesen kívánja ellenőrizni mindaddig, amíg csak oly személy nem kerül nagyraátádi Szabó István örökébe, aki az elhunyt szellemi programjának is egyuttal örököse. A miniszterválság végleges megoldásáig a jelek szerint, hetek is eltelhetnek.

Biztosítva van a házszabályrevízió

A kisgazdapárt félre nem érthető állásfoglalása cselekvésre készítette az ellenzékot, annál inkább, mert mindinkább kö

zedelik a házszabályrevíziós javaslat tárgyalásának időpontja, szükség esetén tizenhat órás ülésekkel. A baloldali ellenzék ezért ma, egységes ellenzéki front kiegészítése céljából, kooperáció létesítését határozta el, de abban a kérdésben, hogy az új ellenzéki blokk megalakulását milyen formában proklamálják a Házban, még nem döntöttek. Ezt a szövetkezést alighanem elsősorban a tizenhat órás üléseken való permanens jelenlét technikai nehézségei tették szükségessé és jellemző, hogy az új alakulásban egyelőre nem vesznek részt oly fajsúlyú képviselők, mint Ugron Gábor, Bárczy István, Rassay Gábor és Sándor Pál. A házszabályrevíziós javaslat sorsa, az ellenzék nagy nekkészülődése ellenére is biztosítottnak látszik, mert az ellenzék soraiban is számos híve van a revízió gondolatának s ezek részéről az akció csak az egyes szakaszokban foglalt intézkedések enyhítésére fog szorítkozni.

A fajvédők törtétele

A közérdeklődés homlokterébe kerültek a fajvédők is azzal a leleplezett akciójukkal, hogy érintkezést próbáltak keresni a legitimistákkal. A legitimisták, nyilatkozataikban, minden együttműködés lehetőségét kizártak nyilvánítottak. Politikai körökben akként magyarázzák a fajvédők e lépését, hogy a mai politikai atmoszférában közeledni látnak azt az időt, amikor, véleményük szerint, a kormányzás gyeplőit egyedül ők vehetik kézbe. Szükségeseznek látták tehát a legitimisták nagy táborával való megegyezéssel alátámasztani kormányrajutásuk esélyeit, más szóval, lépcsőfoknak szerették volna felhasználni a legitimistákkal való kibékülést a hatalom felé. Végül megemlíthetjük, hogy a kormány, a kisgazdapárt egyik kívánságának teljesítésekepp, erélyes rendelettel intézett a vidéki közigazgatási hatóságokhoz, amelyekben a legszigorubban arra kötelezi a tisztviselőket, hogy a hozzájuk forduló felekkel és adófizelőkkel bánjanak udvariasan és pápírra vetve lehetően minden ügyet intézenek el, figyelemmel az élet követelményeire, rövid uton. (— cs. e. —)

**Elfogadta a parlament a fővárosi
törvényjavaslat legfontosabb pontját**

BUDAPEST. A nemzetgyűlés a fővárosi törvényjavaslat régóta húzódó tárgyalása során elfogadta a javaslat legfontosabb pontját. Ez a pont a főváros eredeti tíz választókerületével szemben huszonkettőben állapítja meg a főváros választókerületeinek számát. Érdekes, hogy Rassay Károly és Drózdý Győző is a kormánnyal szavazott ennek a pontnak az elfogadásában.

A szociáldemokraták kiközösítik a pártból a rendbontókat

BUDAPEST. (A Brassói Lapok munkatársától.) A szociáldemokratapárt vezetősége és pártválasztmányja ma rendkívüli ülést tartott, amelyen a párt válságával foglalkoztak. A helyzet lényege az, hogy a pártban egy szélső baloldali frakció alakult, amely minden áron meg akarja bontani a párt egységét. Az ülés ezután elfogadta a határozati javaslatot, amely megállapítja, hogy a munkásmozgalomban egy idő óta olyan tendenciák jutnak kifejezésre, amelyek súlyos következményekkel járhatnak a magyarországi szociáldemokrácia egységére és a párt belső erejére. Ujabbán

tervszerű hadjárat folyik a szak-
szervezetek pártvezetői ellen,

akiknek személyét diszkreditálni akarják a munkások előtt. A vezetőség ezért elhatározza, hogy a rendbontókat és az izgatókat kiközösíti a pártból. A Magyar Hírlap mai száma nyilatkozatot közöl Payer Károlytól, aki kijelenti, hogy a szociáldemokrata párt nem tűri, hogy a pártéletben megismétlődjenek az ezerkilencszáztizennyolcas események.

Brassó, Kapu-ucca

38

Brassó, Kapu-ucca

38

végeladás

Brassó, Kapu-ucca

38

Brassó, Kapu-ucca

38

nál is olcsóbban kerül egész rak-
tárkészletünk eladásra. Óriási válasz-
ték mindennemű ruházati cikkben.
Győződjék meg vételkényszer nélkül!

TABAR & COMP.

cégnél Brassó, Kapu-utca 38. sz.

„Jaj, kiútolték a szememet...”

Egy kis fiu tragédája — Ha a kalauz megharagszik

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok munkatársától.) A szegény, kis Lőb József iránt nem volt irgalmas a sors. Tizennégy éves csupán és ugyanannyi esztendő megpróbáltatását hordja a vállán. Anyját, apját régen elveszítette s még alig nőtt ki a földből a Jóska gyerek, maris elszegődött szolgagyereknek egy szászrégeni iparoshoz.

Lőb Jósának azóta csak nehéz hétköznapijai, s hamar elröppenő pillanatai vannak, de még szabad óráiban sem kacaghatja ki magát szegény, mert súlyos szembaj győtri, kínozza ilyenkor is. Mert hogy teljes legyen a tragédia, a kicsi Lőb Józsi balszemét csunya, nehéz kór támadta meg. A végzet azonban más meglepetést is tartogatott a szegény, sorsdöntött kisfiu részére.

A múlt ünnepnapok egyikén Lőb Jóska ott sütkérezett a szászrégeni állomásra tűző őszi verőfényben. Nagy boldogsága telt a sustergő mozdonyokban. Gyermekekkel sokszor almodozott ezekről a csodás gépekről, de neki sohasem volt anygalkája, aki a zuzmorás szakállú karácsonypót elküldte volna hozzá a hatalmas gépóriások miniatűrjével. Lőb Jóska itt elégtette ki hát határtalan vágyódásának szomját is.

Déli 1 óra után bedübörög a vásárhelyi személyvonat. Lőb Józsi odaszalad az egyik kocsihoz. Popescu vásárhelyi törvényszéki elnök, Poráv és Panculescu törvényszéki bírák ültek az ablak mögött. A kicsi Lőb Józsi egy darabig ott bámészkodik a kocsi körül, aztán lehajol, s nézegetni kezdi a kocsi alépítményét. A kocsiiban beszélgető emberek egy éles sikoltásra figyelnek föl:

— Jaj, kiútolték a szememet...

Popescu törvényszéki elnök kiszalad. A kis szídfüli dörzsölgeti balszemét. Vér borította az arcát, s a szem vizanyaga sűrűn folyt a szemestéből. Lőb Józsinak még volt anyyi ideje, hogy bevádolja a kalauzt:

— Megütött az öklével a kalauz bácsi. Végem van.

Nem lett vége. Beszállították a kórházba s Nicouara főorvos kioperálta a szemgolyót. A főlázadt utasok nekiesetek a kalauznak. Hiába kérdezték, hogy hívják? Flegmatikusan ismételtette a választ:

— Hivatalos titok! Hivatalos titok!

A hivatalos titok mezebe bujtatott egyenruhás brutalitás következményeit azonban viselni kell. És itt nem a büntetőjogi felelősségre gondolok, hanem annak a szerencsétlen, személtől megfosztott gyermeknek kártalanítására. A kalauz ellen még nem indítottak eljárást. Az egész eset feledésbe is menne talán, ha nem szolgálnék neveikkel, tanukkal. Hiszen Lőb Jósának senkije sincs, akinek fájna az a kiútolt szem és aki kutatna, hogy a beteg szemgolyót mennyivel ütötte közelebb a műtőasztalhoz a kalauz ur okócsapása? Epen azért, mert senkije sincs, tisztelettel kérem a marosvásárhelyi királyi ügyészséget, hogy Lőb Jóska esetét a büntetőtörvénykönyv idevonatkozó szakaszai alapján eljárás tárgyává tenni szíveskedjék, s ennek során kötelezzék a kalauzt, hogy árva Lőb Józsefet a kiöklözött balszeméért kártalanítsa.

A kalauzt kigöngyölöm a „hivatalos titok” lepleiből. Ladislau Meru-nak hívják, szalánczi lakos. A tanuim pedig, akik az eset lefolyását látták: Burnyász Béni Szászrégen, Markovics Sándor Rátosnya, Demeter Ferencz Gernyeszeg, Bahos Jánosné Galocás, Lőrinczi József bankigazgató Csikszereda, dr. Mendel ügyvéd Szászrégen és Biedermann, az Ufa igazgatója.

Ugyanitt tisztelettel kérem, vajjon a szászrégeni állami kórház igazgatósága tett-e jelentést a rendőrségnek Lőb Jóska esetéről, s ha nem tett: mi volt és mi ennek a magyarázata?

Székely Béla.

Bővül az Averescu-párt

Ujabb ellenzéki pártalakulás készül

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az ellenzék akciója, amely a kormánybuktatási törekvések és a parlament munkától való tüntető távolmaradás között vergődik nem képes megtalálni azt az ösvényt, amely az ellenzék kitűzött céljainak elérése felé vezet. A fuzió és együttműködési tervek egymásután merülnek fel, s épen így egymásután válnak semmivé. A liberális parlamentnek három évi fennállása óta számbevehető ellenzéke nem volt, s így nem csoda, hogy a Brătianuék kormánya szinte zavartalanul hozhatta meg egymásután azokat a törvényeket, amelyekről most már láthattuk, hogy hova vezettek.

Az egyes ellenzéki pártok józan vezetői belátják ennek a helyzetnek a tartáhatatlan voltát, s minden lehetőséget megkísérelnek, hogy véget vessenek ennek a lehetetlen helyzetnek. Eddigi kísérleteik azonban a pártok tagjainak részben személyes érdekeltségben tulságos fegyelmezetlensége miatt sikertelenek maradtak. Minden kombináció, amely az ellenzéki erők egységesítését tűzte ki célul, kudarcot vallott, s már-már úgy látszott,

hogy ennek az erőegyesítésnek végleg befelelgett. Most azonban újabb kombináció merült fel.

A kombináció kissé fantasztikus, s azt egyelőre csak fentartással szabad közölni. Arról van ugyanis szó, hogy az ellenzéki pártoknak a helyzettel elégedetlen elemei

Averescu körül tömörülnének s a tábornoknak, mint a legösszibiblibebb államférfinak égisze alatt indítják meg a kormánybuktatási küzdelmet.

Ezt a kombinációt — ellenzéki körök véleménye szerint — a körülmények kényszerítő hatása hozná létre, s abban nemcsak a nemzeti párt Goldis szárnya, hanem Marghilomanék is tevékeny részt vennének. Egyelőre ennyi az, amennyit ellenzéki körökben pertraktálnak. A parasztpárt állásfoglalása e tekintetben még bizonytalan, s épen ezért nagyon kétséges még e pillanatban, hogy ez a kombináció nem jut-e arra a sorsra, mint elődei.

Ha a Mennyei Birodalom sok millió sárga fia felkerekedne...

Beszélgetés Wen-Je-Cán kínai orvossal

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Sárga arcu, ferde szemű, elegáns ur utazott vasárnap a gyorsvonattal Nagyváradtól Bukarestig. Szemében egzotikus országok különös tüze égett, szemzölgéből bámult ki az ablakon és nézte, hogy suhan el Nagyvárad, Kolozsvár, Segesvár, Brassó s az ajka szélén különös mosoly játszott. Wen-Je Cán kínai orvos, Kína volt egészségügyi főnöke, amely rang majdnem megfelel miniszteri rangnak, európai vándorlása közben hozzánk is eljutott, hogy egészségügyi viszonyainkat tanulmányozva szenzációs újításokat vigyen haza, messze hazájába, a Nagy Fal mögé. Vajjon?

Eleinte szabadkozott, nem igen akar újságíróval szóbaállni, később azután mégis beszélt. Szakasztott úgy viselkedett, mint az európai nagyságok a nyilatkozatot kérő újságíró előtt, pozba helyezkedett, minden szaván, amelyet kiváló franciassággal, sőt mondhatnám párisian mondott, komolyan mérlegelt és beszédközben állandóan mereven egypontra bámult, Miközben önmagáról beszélt, nem nézett a szemembe. Ennyivel szemérmesebb, mint európai kollegái.

Tu haladni az európai civilizációt

— Másfél évvel ezelőtt indultam utnak, kormányom megbízásából és költségén, bejártam a világot és azután hazajövet egy óriási és teljesen modern szanatoriumot rendezek be. Voltam Londonban, Párisban, Berlinben, Münchenben, Prágában, Bécsben, Budapestben, most Bukarestbe megyek, ahol körülbelül öt napot töltök, onnan Konstantinábul hajóra ülök, Olaszországba megyek, ahonnan két hét után Amerikába hajozom és onnan végre haza. Utazásom még kb. egy esztendőre terjed.

— Mit tud orvos ur, az otthoni viszonyokról?

— Nagyon keveset. Mondhatnám csak annyit, amennyit a lapokban olvasok. De hiszen végeredményében Kína szempontjából egészen mindegy, hogy melyik párt kerül ura lomra. A nagy szempont, a nagy cél, a nagy kívánság csak egy lehet, túlnőni az európai civilizációt és olyan befolyást biztosítani a világpolitikában a sárga faj számára, amelyet kvalitása megérdemel.

Vigyázzon Amerika

Bármelyik párt hozza ezt az eredményt, Kína megmentője lesz és megérdemli, hogy a nép szentként tisztelje. De gondolják az urak, hogy nekünk nincsen meg a magunk fajelmélete, hogy nálunk nincs passzivus, azonban a bölcs kormányok igrékeznek ezt fenntartani, mert mi valóban, hogyha a Mennyei Birodalom, sok millió sárga fia felkerekedne és döntő csatára készülné a fehérek ellen. Mi nagyon is jól tudjuk, hogy eddig minden hódítás Ázsiából jött, Ázsia a népek méhe, amely időnként — ezek az idők rend szerint századokat jelentenek — kilöki magából azt a népet, amelyik hivatva van arra,

hogy hosszabb-rövidebb ideig kormányozza a világot. Ázsiából jöttek a hunok, a magyarok, a tatárok, a törökök, ezek a nemzetek, amelyek legázoltak mindent, Európa országait, népeit és civilizációját, hogy a dekadenciát a maguk őseréjével felfrissítve nagyot és monumentálisat alkossanak. Milyen földrengés lesz akkor, ha Kína megindul és legázolja ezt a beteg magával tehetetlen aggyastán Európát. De Amerika is vigyázzon, ne élezze ki a helyzetet, mert egyszer csak megjelennek a kikötőiben a sárkány-orru hajók és a lenézett, megvetett, agyon dolgoztatott, megvert, sanyaru kis kínai kuli lesz az ur Newyork csodálatos palotáiban.

— Orvos ur, erősen nacionalista?

A sárgák szabadságharca

— Annyira, amennyire minden kínai nacionalista. Ezért ülök én nyugodtan itt az étkező kocsiban és nem érdekel, hogy a lázadó csapatok bevonulnak-e Pekkingbe és új kormányt alapítottak, ezért nem érdekel, ha rövid időn belül megbuknak, egyszer azután mégis mi jövünk, akik most a világ metro politáit járjuk, mi jövünk a komolyak, az érettek, a megfontoltak, akik tudunk és akkor megkezdődik a sárgák nagy szabadságharca. A kulturánk rohamosan fejlődik, Li-Cu Bo még romantikus verseket ír, de Wu-Fi-Sán már futurista, vannak aktivista festőink (persze a mi aktivizmusunk más mint az európai) vannak tudósaink, művészeink és elsősorban egy tanulni akaró, tanulni tudó energikus okos népünk. A törökök relative műveletlenek voltak, amikor végigszárguldottak Kelet-Európát, a barbár Attila Itáliát gázolta képzeljék el az urak, mi lesz a helyzet, ha a művelt, okos és nagy kulturális Kína lép fel hódítóként.

— Milyenek az otthoni egészségügyi viszonyok?

— Amennyire nem lehet Európával áll talános egészségügyi horoszkopot felállítani, éppen úgy nem lehet Kínáról sem. Vannak jó és rossz esztendő, vannak egészséges és egészségtelen hónapok, vannak olyan betegségek, amelyek Európában nincsenek, vannak, amelyek egyformán sújtanak minden embert és láttam olyanokat európai utamon, amilyeneket mi otthon nem ismerünk. Egy bizonyos, hogy nem kezeljük a betegségeket olyan felületesen mint Európában és amennyire lehet, igyekszünk gátat vetni terjeszkedési lehetőségüknek. Mi nemcsak meggyógyítjuk a betegségeket, mi harcban állunk magával a betegséggel is és egészen biztosra vehetjük, hogy több eredményt érünk el ezen a téren is mint önök.

— Még egyet. Ne nézzék le a kínait, mert sárga és mert ferde a szeme. Nekünk éppen olyan furcsa a fehér arc és egyenes szem. Mi éppen úgy lenézhetnők az európaiakat. Mi ezt nem tesszük. Mi nagyra becsüljük önöket, de ha itt lesz az alkalom találkozunk.

Kapható minden szakmába vágó üzletben.



Cik az "OLLA" néveléssel valódi.

A BRASSÓI LAPOK ERDÉLYI HIREI

BRASSO

— **Új rendszer a külföldiek tartózkodási engedélyének meghosszabbításánál.** A brassói sziguranca hivatal közli: A belügyminisztérium intézkedése folytán a mai naptól kezdve az itt tartózkodó külföldiek tartózkodási engedélyeit kizárólag a sziguranca főfelügyelőség hosszabbítja meg. Az itt élő külföldiek a tartózkodási engedély lejártá előtti legkésőbb tíz nappal kötelesek a városi sziguranca hivatalnál (oly városban, ahol ilyen nincs, a rendőrségnél, községekben pedig a főszolgabírónál vagy a községi előjáróságnál) a meghosszabbítást kérni, s egyúttal alaposan megindokolni, hogy miért kényszerülnek az országban tartózkodni. A kérvények ügyében a sziguranca főfelügyelőség dönt, s a további tartózkodás engedélyezéséről, vagy a kérvény elutasításáról a fentírt hatóságok közvetítésével értesíti a kérvényezőt. Későn érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

— **Súlyos visszaéléseket fedeztek fel a brassói üzletvezetőségen.** A brassói üzletvezetőség ellen elrendelt vizsgálat első része befejeződött. A vizsgálat megállapította, hogy a brassói körületi vasutagazsátság számos ány súlyos visszaélések történtek. Így mindenekelőtt kiderült, hogy a számosztály magasrangú tisztviselői az üzletvezetőség fennállása óta jogtalan utiszámlákat számoltak el s ezzel közel százezer lejes összeggel károsították meg az államot. Előfordult az is, hogy a vasuti tisztviselőknek a legutóbbi tavasszal történt tömeges előléptetése alkalmával, a számosztály vezetői csak azzal a feltétellel voltak hajlandók kiutaltatni a tisztviselők visszamenőleges fizetési különbözeteit, ha azok bizonyos összeggel hozzájárulnak a bankettjelkéhez. Ezzel kapcsolatosan Radu vezérőfelügyelő felfüggesztette állásából Margineanu Konstantin számosztályfőnököt. Mivel Margineanunak pár órával később sikerült tisztáznia szerepét, a vezérőfelügyelő még aznap hatálytalanította a felfüggesztést.

— **Felakasztotta kedvesét, hogy megfessze.** Jelentette a Brassói Lapok, hogy Fazekas Mihály brassói szolga a Hohe Warten felakasztotta szeretőjét, mert ez elárulta ideálját. A leánynak szerencsére nem történt semmi baja, mert bosszuálló kedvesének eltávoztása után leesett az akasztófáról. Fazekas Mihályt letartóztatták, majd ma délután Voinea Péter vizsgálóbíró kihallgatta a legényt. Fazekas kijelentette vallomásaiban, hogy nem volt szándékában kioltani kedvese életét, mindössze ráakart ijeszteni kisé és az egész akasztási jelenetet úgy rendezte, hogy a leánynak ne essék komolyabb baja. Mivel fogvatartására nincsen ok, a vizsgálóbíró elrendelte szabadlábra helyezését. Az eljárás azonban folyik ellene.

— **Kéménytűz.** Ma, szombaton reggel 9 órakor az Árvalház-ucca 7. számú házban Sziklás József lakásának kéménye kigyulladt. A kéménytűz, még mielőtt nagyobb veszedelmet idézett volna elő, önmagától kialudt.

KOLOZSVAR

— **Tiltakozás a sérelmes iskolarendeletek ellen.** Mint ismeretes, Ferenc József unitárius püspök az egyházi főtanács ülésén tiltakozott a sérelmes iskolarendeletek ellen s közös akcióra hívta föl a többi fenyegetett erdélyi magyar egyházat. Amint most értesülünk, az erdélyi református egyháztanács memorandumot készít, amelyben Nagy Károly püspök által előadott programponthokat szögezi le, s a sérelmekre jogorvoslast követel.

— **Elmaradt Anghelescu kolozsvári látogatása.** Megírjuk, hogy Anghelescu közoktatásügyi miniszter Kolozsvárra érkezett, a legújabbán vett értesülés szerint a miniszter látogatása ismeretlen okokból egyelőre elmarad. A királylátogatás is csak a nagyváradi királyszebör leleplezése után fog megtörténni.

— **Lakáskiadás versenytárgyalással.** Jellemző a kolozsvári lakásviszonyokra a következő eset. Az egy-é kolozsvári részvénytársaság házában megüresedett egy kétszobás lakás. A bérbeadó részvénytársaság nem tudta, hogy mit kérjen a lakásért, s elhatározta, hogy versenytárgyalást ír ki, s a legtöbbet ígérőnek adja a lakást. Azelőtt nagybirtokokat és erdőségeket adtak el versenytárgyalás útján, ma már odáig jutottunk, hogy lakásokat kell így kiadni.

— **Életunt medikus, aki nem találja meg az útjait.** Löwy Mihály negyedik éves orvostanhallgató ma délután három órakor a Diana-fürdőben bezárkózott az egyik fürdőfülkébe, ahonnan sokáig nem jött ki. A fürdőszemélyzet előtt gyanús volt a fiatal ember viselkedése, betörték az ajtót, s a fülkében véreben eszméletlenül fejtengve találták Löwyt. Megállapították, hogy börtetvéval mindkét karján öt-öt vágást ejtett, de egyik vágás sem érte az útjait. Az életunt medikust beszállították a sebészeti klinikára, ahonnan egy óra múlva már át is vitték a Fellegrádon levő lakására. Életben maradásra biztos. Öngyilkos kísérlete előtt két levelet írt, egyet a nővérének, s egyet a rendőrségnek, s ebben azt kéri, ne keressék tettének okát, s ne boncolják fel. Kihallgatni még nem lehetett.

— **Felmentették egy határátlépőt.** Bodrol Dénes csendőr 1914-ben Nagysinkről katonának vonult be, lthon hagyva feleségét és akkor 10 éves kislányát. Hamarosan orosz fogságba esett, s egy félével ezelőtt jött vissza. Nagysinken megtudta, hogy a felesége Szegedre repatriált. Utána ment, az aszszony azonban kerekén kiadta útját. Vissza akart jönni Nagysinkre, ahol leánya férjével van. A határon azonban mint jogosulatlan határátlépőt letartóztatták és két hétig vizsgálati fogságban állt. A hadbírósg ma ítélezett ügyében, s rövid tárgyalás után felmentő ítéletet hozott.

— **Letartóztattott család rokkant főhadnagy.** Gasztonyi Ándor, volt aktív rokkant főhadnagyot az ándori törvényszék régebben két évi fogságra ítélte különböző családokért. Ez a szerencsétlen emberroncs, aki állandóan csak két mankóval tud járni, kiszabadulva a fogságból, legutóbb Kolozsvárra jött. Itt hamisította a Rokkant Egyet bejegyzőjét és különböző cégektől és bankoktól 30—40.000 lejt csalt ki. A rendőrség ma letartóztatta és átadta az ügyésznek.

— **Éjszakai utonállás.** Kolozsváron egy idő óta állandósultak az éjszakai uccai támadások. Ma éjjel után az Egyetem-uccában két ismeretlen ember leütötte Fritz Kálmán bocsközi kereskedőt, és elraboltak tőle ötvenezer lej értékű valutát.

TEMESVAR

— **Munkaerő nélkül marad a törvényszék.** Az itteni törvényszék nem sokára irodai munkaerők nélkül marad. A személyzet közül egyet nyugdíjaztak, a többiek, mivel december 20-án román vizsgára kerülnek, lemondani készülnek. Attól félnek ugyanis, hogy ha a vizsgát le nem teszik, úgy járnak, mint a közigazgatási tisztviselők, akik mivel a vizsgán nem mentek keresztül, fegyelmit kaptak. Eszerint a törvényszéki irodai erők közül legfeljebb csak három-négyen mernek a vizsgára jelentkezni.

— **Dukai István bűnei.** Már röviden megemlékeztünk arról, hogy a temesvári rendőrség két ló és egy kocsit ellopásáért Dukai István brassói származású csavargót elfogta. Újabb hírek szerint Dukai István fogházból megszökött s egyik társával késő este Molnár János Magyar-uccai koresmárost megfámadta, lelepte, száját felpeckelte. Az izmos koresmáros lámadóli lerázta magáról, amire az azok megszabadtak. Másnap Dukai egy ló és egy szekert állított meg. Állítólagos igazgatójának parancsára kifogta a szekérből a lovakat, hogy katonai vizsgálatra vigye. De Dukai utközben az egyik lovát eladta, azután kölcsönvett egy egyfogú kocsit, amelyet a megmaradt lóval együtt Aradon eladott. Mivel Dukaiit ezen kívül is még több rendbeli lopás terhéi a rendőrség a legsúlyosabb körű nyomozást indította meg ellene.

— **Dupla kapupénzt kérnek a házmesterek.** A házmesterek küldöttsége megjelent a rendőrprefektusnál, akik arra kértek, hogy a kapupénzt eddigi lakás-
gialást ír ki, s a legtöbbet ígérőnek adja a lakást. Azelőtt nagybirtokokat és erdőségeket adtak el versenytárgyalás útján, ma már odáig jutottunk, hogy lakásokat kell így kiadni.

ját annak duplájára emeltesse fel. Eszerint a kapupénz éjjel előtt két lej, éjjel után négy lej volna. A rendőrség a házmesterek e túlzó követelése ügyében még nem döntött.

MAROSVASARHELY

— **A vármegyei tisztviselők vizsgája.** Tegnap vette kezdetét a vármegyei magyar alkalmazottak román nyelvű vizsgája. A vármegyei alkalmazottak közül tízenketten jelentkeztek vizsgára. A vizsgára jelentkezettek tegnap lettek írásbeli és ma szóbeli vizsgát. A Major Viktor vármegyei prefektus előnkéntével működő vizsgáló bizottság ma Szászrégenbe szállott ki, ahol harminc városi tisztviselő áll vizsgára. Ugy értesülünk, különben, hogy az összes vizsgázók kivétel nélkül át fognak menni a vizsgán.

— **Meghalt Macskássy István.** A háború előtti Magyarország politikai viharának egyik harcosa dönt ki ismét. Macskássy István radnótfái birtokos, a volt autonóm — későbbi munkapárt marostordamegyei tagozatának volt elnöke elhalt. A teljes visszavonultságban élt öreg urat előkelő rokonság gyászolja. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz Radnótfáján.

— **Marosvásárhelyen románul sem szabad tanulni.** A marosvásárhelyi magyar tanárok a város magyar közönségének kérésére a felnőttek részére egy továbbképző tanfolyamot rendeztek a református kollegiumban. A tanfolyam hallgatói a román, német, francia nyelvekből, továbbá a történelemből, irodalom és művelődési történetből, könyvtartásból és gyorsírásból nyertek kiváló szakoktatást. Pteancu Sándor közoktatásügyi vezérigazgató legutóbbi marosvásárhelyi látogatása során megvizsgálta a tanfolyamot. Véleményt azonban a vizsgálat eredményéről senkinek sem adott. Tegnap azután a prefektus magához hívatta Nagy Endre gimnáziumi igazgatót, aki a magántanfolyam vezetője volt, s arról értesítette, hogy Pteancu Sándor vezérigazgató a kurzus további működését nem engedélyezte, s ennek alapján a tanfolyamot rendőrhatalósággal be kell szüntetnie. A tanfolyam hallgatói és tanárai megdöbbenéssel vették tudomásul ezt a váratlan hírt, s elhatározták, hogy a dolgot nem hagyják annyiban. Panaszt tesznek a közoktatásügyi miniszterhez, mert Pteancunak ez az indokolatlan eljárása valóságos merénylet a közművelődés békés terjesztése ellen.

— **A palesztinai kivándorlás.** A Palesztinába való kivándorlás Maros-Torda megyéből különösen Marosvásárhelyen mind nagyobb arányokat ölt. Legutóbb különösen a keresztény mérnöki kar mutat nagy hajlandóságot arra, hogy Palesztinában keresse érvényesülését. Tegnap a palesztinai hivatal vásárhelyi megbízottjánál három keresztény mérnök jelentkezett kivándorlásra.

— **Halálos szerencsétlenség a malomban.** Molnár Sándor molnármester Radnótfáján a Grósz-féle malomban állott alkalmazásban Ma éjszaka az egyik zsiliből a malomba akarta engedni a vizet, közben azonban a vízbe esett, majd a malomkerék alá került, mely teljesen összeroncsolta.

NAGYVARAD

— **Vasárnap leplezik le a királyi pár arcképét.** Vasárnap délelőtt leleplezik a királyi pár arcképét, amelyet a város háza nagytermében helyeznek el. Az uralkodópár arcképét Ziegler német festőművész készítette 200.000 lejért a képkeretet pedig Spyegei Frigyes tervezte és ötvenezer lejbe került az elkészítése.

— **A gör. kat. papok kongresszusa a konkordátum ellen.** Ma megkezdődött a görög keleti lelkészek kongresszusa. A kongresszus mindenekeelőtt a konkordátum ügyével foglalkozott. Dr. Ciubanda János lelkész, elnök felszólalásában bírálat tárgyává tette a Rómával kötendő megegyezést, amelyet fölöslegesnek és károsnak tart. Az egyezés szerinte privilegiumokat akar biztosítani a katolikus egyház részére. A konkordátumban a hivatalos egyház érdekeinek sérelmét látja. Az ülés folyik.

— **Itélet a selyemespészési bűnperben.** A több napja húzódó ugynevezett selyemespészési bűnperben a bíróság kihirdette

ítéletét. Eszerint Szenda Károly kereskedőt hal hónapi fogházzal sújtották, míg a bűnper többi vádlottait felfüggesztették.

— **Bírósg elöl a nyári karambol előidézői.** A bűntörvényszék Szőlősy Gyula elnökletével megkezdte az emlékeztető nyári vasúti katasztrófa bűnperének a főtárgyalását. A per vádlottjai Nagy Gergely, Tinca Vazul, Sinka Oktávián és Popovics Oktávián. Nagy Gergely mozdonyvezető elmondja a karambol történetét. Az emlékeztető alkalommal Hollodról indult vegyes vonattal. A dragesti forgalmi irodában megkezdte, hogy szabad-e a vonal, mire azt mondták, hogy szabad. Erre tovább indult a vegyesvonattal, majd Tasadtó és Nyárló között a kanyarultnál észrevette, hogy egy vonat robog feléjük. Fékezett, de ez már nem segített a helyzeten és a katasztrófa menthetetlenül bekövetkezett.

— **Székhely ügyvéd.** Dr. Balázs Jenő ügyvéd egyik ügyfeleitől legutóbb ezekre menő összeget vett fel. Az ügyet azonban nem intézte el és megszökött Nagyváradra.

— **Botrány a zsidó liceum felavatása körül.** Az új zsidó liceum felavatása megtörtént, de nem minden botrány nélkül. A református internátusban ugyanis megjelent a laipari szakiskola igazgatója és a zsidó liceum által ideig elfoglalt és most megüresedett helyiségeket erőszakkal el akarta foglalni. A református internátus igazgatósága azonban olyan erősen tiltakozott a jogtalan „foglaltatás” ellen, hogy a laipari igazgató ur végül is kénytelen volt visszavonulni. Az intézetet, különben hétfőn átadják rendeltetésének.

— **Sztrájk egy nagyváradi gyárban.** A Gitye-gyárban beredukció miatt kilencven munkás sztrájkba lépett.

NAGYKAROLY

— **Élelmezési segélyt kapnak a vármegyei tisztviselők.** Szatmárvármegye költségvetését a belügyminisztérium elfogadta. A vármegyei tisztviselők december végén külön egy havi fa- és élelmezési segélyben részesülnek. Ezt a segélyt a törzstisztetéshez mint különleges pótlékot számítják.

— **Csak egy bíró dolgozik a járásbírószágon.** A nagykarolyi járásbírószágon szomorú állapotok uralkodnak. Mivel az igazságügy-miniszter a bírák áthelyezését nem az alampolgárok jól felfogott érdekében fogantatja, megtörtént az, hogy a nagykarolyi járásbírószágon az áthelyezések miatt jelenben csak egy bíró maradt, aki a nagylorgalmi hivatal feltorlódott ügyeit egyedül elintézi a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudja. A bíróság ügyészi megbízottat sem kap, mert fizetése tárgyalásonként csak öt lejt lenne ki.

SZEKELYFOLD

— **Műkedvelőelődás Maroshévízen.** A maroshévi ipartestület zászlaja javára jó sikerült színelődással kapcsolatos táncstélyt rendezett az Urania mozgószínház nagy termében. Színpadra került Abonyi Lajos örökbecsű színműve „A betyár kendője”. A főszerepét, Bandi számadót Székely Sándor, a műkedvelői viszonylatokat jóval felülmúló tehetséggel játszotta meg, nehéz szerepét bravúrosan töltötte be. Orzsi asszony, a betyár felesége Bodor Annuska volt, ki kedves és ügyes játékával aratott sikert. Boris asszonyt, a betyár anyját alakította Császár Iluska, a nehéz drámai szerepet, nagy siker mellett játszotta meg. A közönség nem is maradt adósa a tapssal. A betyárt szerető Zsófi szerepében Graef Annuska tűnt ki. Andó ügyvéd, városi tanácsnokot személyesítő Salamon Györgyöt már megjelenésekor hossz szantartó tapssal fogadta a közönség, minden egyes jelenésél és távozását nagy taps kísérte. Kulcsárné nemzeti asszonyt Hackelné, András nevelt fiát Kászoni Mózes, az aglegény részeges Feri bácsit Dája Ferenc játszotta meg sikerrel. Kisebb szerepekben jók voltak: Amira Annuska, Székely Ferenc, Onodi József, Császár Sándor, és Jenő, Farakas Gergely, Pál József, Toth István, stb.

— **Heine sírján lett öngyilkos egy párisi cseh diák.** Párisi tudósítónk jelenti: A montmartrei temetőben Heinrich Heine sírján egy fiatalember tetemére találtak. Browning golyót röpített agyába. Papirjaiból megállapították, hogy egy 19 éves Klaus nevű Unittenfeldi cseh diák, akit a nyomor kergetett halálba. Két levelet hagyott hátra, egyiket atyjának Csehországba, másikat egy magyar leánynak Budapestre, a levelekben csak ennyi volt: „Párisban október 10-ikén meghalt egy cseh diák.”

HIREK

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.
Kolozsvári fiókszerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-ucca) 22. — Telefon 6-36.
Marosvásárhelyi fiók (szerkesztőség és kiadóhivatal): Piața Regele Ferdinand 18. Telefon 177.

A Brassói Lapok egyes példányainak ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejjel drágább; Ausztriában 2500 o. K., Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 Dinar, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Hétfő, november 17.

Katolikus naptár: Cs. Gergely — Protestáns naptár: Hortenzia — Görög naptár: Szent Gergely — Izraelita naptár: 5685. Hesvan 20.

A nap kel 7 óra 14 perckor, nyugszik 16 óra 46 perckor.

Kedd, november 18.

Katolikus naptár: Odo ap. — Protestáns naptár: Ottó — Görög naptár: Platon és Roman — Izraelita naptár: 5685. Hesvan 21.

A nap kel 7 óra 15 perckor, nyugszik 16 óra 45 perckor. Legközelebbi holdvilágzás: utolsó negyed november 19-én 19 óra 38 perckor.

Időjárás: Lényeges változás nem várható.

Egy nélkülözhetetlen kézikönyv

Dávid György román-magyar és magyar-román szótára

BRASSÓ (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapok könyvosztálya kiadásában egy fölöttébb értékes, hézagpótló, viszonyaink közt ma már ugyszólván minden magyarra nélkülözhetetlen kézikönyv jelent meg Dr. Dávid Györgynek román-magyar és magyar-román szótára.

Bár ilyen jellegű könyv már több van forgalomban, a kiadót az a közérdekű tekintet vezette, hogy egy olyan román-magyar és magyar-román szótárt bocsásson a közönség rendelkezésére, melyben mind azok a feltételek megvannak, melyeket egy valóban jó, könnyen, biztosan és előnyösen használható szótártól méltán megkövetelhetünk.

Régi szándéka volt ez a kiadvállalatnak, de megvalósítására mindaddig várnia kellett, míg egy ilyfajta teljes és kifogástalan rendszerű és anyagu szótár megszerkesztése sere hivatott szakférfiu vállalkozik.

Ezt a kiváló szakembert, dr. Dávid György kibédi református lelkészben találta meg a kiadó és mint az immár forgalomba került szótár igazolja, a választás a legserencsésebb volt. Dr. Dávid György a román nyelvnek és irodalomnak alapos ismerője. Hosszabb ideig élt román környezetben, közvetlenül évtizedeken át tanulmányozta a regábeli román nyelvet is és a szászvárosi ref. kollégiumban tanára volt a román nyelvnek. Amellett rendkívül szorgalmas, lelkiismeretes tudós, aki egész tudását, lelkét, ambícióját bele adta ebbe a jelenlős nagy munkába.

A Dávid-féle román-magyar és magyar-román szótár több mint huszonnégyezer címszót tartalmaz, többet mint bármely Romániában eddig megjelent román-magyar szótár. Ez a hatalmas szókincs világos, logikus és könnyen hozzáférhető elrendezésben található a szótárban, úgy, hogy a román nyelvet tanuló, vagy a nyelvben előhaladottabb a legnagyobb könnyűséggel és biztonsággal tájékozódhatik a hatalmas szóröngelben. Amellett mindkét részben tömör, de praktikus nyelvtan teszi lehetővé a legfontosabb grammatikai alakok megismerését.

A Brassói Lapok kiadásában megjelent dr. Dávid György-féle román-magyar és magyar-román szótár azonban nemcsak kifogástalan teljességével, megbízhatóságával és könnyen való kezelhetőségével válik ki és válik be valamennyi román-magyar szótár közül, hanem kitűnő kiállításával és olcsóságával is aránylagos.

A praktikus elvétől vezetve a kiadó a szótárakat kizárólag kötve bocsátja forgalomba. A két rész, román-magyar és magyar-román egybe van kötve és pedig egész vásonban vagy félbörben, csinos és tartós kiállításban, mellyel bármely nagy külföldi kiadvállalat szótáraival felveheti a versenyt. Es a legmodernebb gécekkel s igen nagy példány zámában eszközölt kötés következtében áll elő az az előny, hogy kötött állapotban is olcsóbban kaphatók a szótárak mint bármely más számbavehető román szótár.

Gazdag szókincs, kis terjedelem és olcsóság teszik versenyen felülivé a Dávid-féle



szótárt, mely iskoláinkban a román nyelv tanítását és tanulását mint kitűnő kézikönyv a legserencsésebben fogja előmozdítani.

Egyidejűleg kis román-magyar és magyar-román zsebszótárt is adott ki a Brassói Lapok könyvosztálya két kötetben, kis tokkal, rendkívül olcsó áron. Ez mindegyik huzer címszót, a leggyakrabban használtakat tartalmazza és csinos kivitelűtől fogva is nagy népszerűsége tarthat igényt.

A nagyközönség figyelmét ép úgy mint a hazai könyvkereskedőket felhívjuk erre az eseményt jelentő munkára.

— **Az új magyar földmívelésügyi miniszter.** Budapestről jelenti: A 8 órai Ujság arról értesül, hogy Mayer Jánosnak földmívelésügyi miniszterre való kinevezése a legközelebbi napokban a hivatalos lapban is megjelenik. Utóda az egységespárt elnökségében Bottlik József lesz.

— **Egy angol kritikus és egy amerikai zeneszerző látogatása Budapesten.** Budapestről jelenti: Ma, vagy holnap érkezik Budapestre I. P. Grein, angol színházi kritikus, aki a legnagyobb angol lapok hasábjain már több ízben foglalkozott a magyar színműveléssel s ennek kapcsán a magyar színpadi irodalom kiválóbb exponenseivel. Budapesten körülbelül két hélig fog maradni, mert személyesen is meg akarja ismerni a magyar irodalom és zsmnalisztika első embereit. Vele körülbelül egyidőben érkezik Pestre Ray Goetz amerikai zeneszerző is, aki viszont magyar librettókat keres. Ray Goetz Irene Bordoninak; a kiváló amerikai színésznőnek férje.

— **Eltávoznak Budapestről az idegen monitorok.** Budapestről jelenti, hogy a Dunán horgonyzó angol és francia monitorok legközelebb eltávoznak. A monitorok Budapestre Komáromba, majd később Pozsonyba veszik útjukat.

— **Adomány Dávid Gabriellának.** A szegény kis oltszemű leánya részére ma újabb adomány érkezett hozzánk: Luka Jánosné urnő (Brassó) 50 lejt juttat neki lapunk útján. A fájdalmas anyai szív segítségével ez egy évvel ezelőtt elhalt kis fia emlékére adja az élő nyomorgó leánykának.

— **Nem közlekedik a légiposta.** A Bukarest-párisi légi posta a mai naptól kezdve február 15-ig, a téli időnyben nem közlekedik.

— **Családi dráma Ujpesten.** Budapestről táviratozzák: Rémes családi dráma történt Ujpesten. Egy Ludwig nevű lakatossegéd féltékenységből leszúrta a feleségét, majd leugrott az emeletről és szörnyet halt. Az asszony sebesülése életveszélyes.

* „Ügyvédi haráridőnapló 1925” 360 lej Lepagnál, Cluj-Kolozsvar. 657/

— **Halálra ítélték egy rablógyilkost.** Budapestről táviratozza szerkesztőségünk: A székesfehérvári törvényszék halálra ítélte az ag rádi rablógyilkost, Vajas Jánost, aki három évvel ezelőtt az országúton meggyilkolta és kirabolta Szabó György kocsmárosát. A másik vádlottat, Herczeg Józsefet a bíróság felfüggesztette. A halálos ítélet ellen Vajas fellebbezett.

— **Történelmi életrajzokon dolgozik Chesterton.** Londoni tudósítónk jelenti: Chesterton a híres angol író történelmi életrajzokon dolgozik. Savanarolo, Coblett William, Stevenson Róbert és Bonaparte Napoleon biográfiái szerepelnek.

— **Eljegyzés.** Lantos Juliska Márama rossz zigel és Fenyves Rezső Nyitra jegyesek.

Kártérítések Németországban az elvesztett postacsomagokért. E hó elején Németországban új törvény lépett életbe, amely szerint értéknylvánítás nélkül feladott csomagoknál elvesztés esetén fontonként 3, míg elvesztett ajánlott küldeményekért fontonként 40 aranyárka kártérítést fizet.

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

— Alig van író a világirodalomban, akinek könyvei nagyszerűbbek volnának, mint Jack London mely emberi megérzéssel, nagyszerű meglátással és zseniális művészi készséggel megírt könyvei. Minden munkája egy-egy valóságos gyöngye az emberiségnek. Magyar nyelven megjelentek közül ajánljuk a következőket: A csodatevő szerelem 100 lej, A Darrler cirkálón 80, A kóbor csillag (a mai börtönélet megrázóan érdekes rajza) 300, A lázadók 130, Essak odisszeája (A farkas fia) 130, A hold völgye 260, Az országot 120, A vadállat 60. Postai megrendeléseket azonnal elintézzük. Brassói Lapok könyvosztálya.

— Kilencmillió frankba kerül a versaillesi kastély rekonstrukciója. Párisi tudósítónk jelenti: Megírtuk annak idején, hogy Rockefeller a franciaországi történelmibecsű épületek javítására egy millió dollárt ajándékozott a francia államnak, ami ma körülbelül husz millió francia frankot tesz ki. A szakértők most befejezték munkájukat és megállapították, hogy ez összegből kilenc milliót a versaillesi kastély és park helyrehozatalára kell fordítani. Nem érdektelen, ha felsoroljuk hogy mire kell ez a rengeteg — több mint száz millió lejt kitevő összeg. A versaillesi palota és az Orangerie asztalos munkásainak és a külső záraknak helyrehozatalára; a parknak és kerteknek jókarba helyezésére a fák védőráncolatára s az ágak megnyesésére Versailles és Trianon kertjeiben; a gyertyánfa-ívek és a növényzet felújítására; különböző más munkálatokra Versailles és Trianon parkjaiban; Mária Antoinette színházának restaurálására a kis Trianonban; a hadisákmányok visszaszerzésére; a versaillesi palota diszudvarából a nagy márványszobrok elszállítására, a disz udvar és a bejáratok helyrehozatalára. A Rockefeller alapból még fennmaradó tízmillió frankot a reimsi székesegyház s más javításra szoruló katedrálisok helyrehozatalára fogják fordítani.

— Modern Mozzgó. Egy izgalmas éjszaka. Graffith mesterművének a bemutatója vasárnap és hétfőn lesz. Griffith mint minden mesteri alkotásában, úgy az „Egy izgalmas éjszakában” is egy csodás és életveszélyes látvánnyal ajándékozza meg a közönséget. A nyolcadik felvonásban ciklon dühöng és a vak éjszakában, amikor a ciklon fákak tép ki és házakat rombol le üldözik az egyik gonoszlelőt, ennél a felvételnél maga Griffith majdnem életét veszítette és egy amerikai újságnak adott interjúban kijelentette, hogy ez volt életének a legizgalmasabb éjszakája. A humort amit Griffith mesterien vonultat végig alkotásain, ebben a filmben egy néger pár képviseli. Vasárnap délelőtti nagy gyermekelőadás Seff és Falty képek 8 felvonásban.

— A menyasszonyt elrabolta a vőlegény mellől. Furcsa eset, mikor a fiatal pár a pap előtt áll, hogy régi álmaikat a házassággal, megvalósítsák és egyszerre egy rablóvezér kozbelép és a menyasszonyt elviszi. Ezt a jelenetet és még sok szép keleti táncokat lehet látni ebben a gyönyörű filmalkotásban. E bagdadi odalisk az Apolló Mozzgóban. E film az „Ezeregyéj” című meseből van merítve, melynek főszerepét a híres közkedvelt amerikai filmdiva Betty Blith játssza. A vasárnapi közönségnek egy olyan pazar kiállítású filmet van alkalma látni, a milyen hosszú idők óta nem volt Brassóban.

— Nagy gyárégés Newyorkban. Jersey-Cltiben, a Richardson-féle vegyészeti gyárban, mint Newyorkból jelentik, több órán át tartó tűzvész pusztított. A gyáron kívül, melyben több millió dollár a kár, a környék háai is leégtek. Kilencszáz család vált hajléktalanná a tűzvész következtében.

— Az Apollo Mozzgóban vasárnap délelőtti tíz órákor nagy gyermekelőadás. Vigjátékok 10 felvonásban kerülnek vetítésre.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtetetlen jó uram, Orosz Béla temetésén résztvettek, vagy részvételüknek más módon adtak kifejezést, ezúton mond köszönetet a gyászoló család.

IRODALOM, MŰVÉSZET

* Örök igazságok a XX. században. Egyházi beszédek. Írta Szilágyi M. Dózsa nagyváradi premonstri tanár. Vasárnap kiadás, Arad. Az egyházi irodalom újból gazdagabb egy értékes könyvvel, amelynek érdekes problémája a lelki élet. Jól mondja a szerző, hogy a lelkivilág kérdései kikerülhetetlenek, a melyek feleletet követelnek. A társadalomnak és a kultúrának lélek kell. A legsúlyosabb idők, a legvéresebb korszakok mindig felelősek az emberiséget s rá kényszerítették a lelki elmélyülésre. Ezek a nehéz idők nagy gondolatokat szültek, életre való terveket hoztak felszínre és áldozatra kész tettekre buzdítottak, a lélek erkölcsi emelkedését a szenvedések lendítették a magasba. Minden emberi teltnek lényegét az erkölcsi jelleg adja meg. S mivel a léleknek legmélyebb és legérzékenyebb igénye a vallási és faji egységhez való ragaszkodás, a hithez való elvhűség közömbösséget és elvtelenséget nem ismer. A társadalom bölcsője: a család, amelynek erejét csak a felbonthatatlan házasság biztosíthatja. Az ember jellemtelen lesz, ha csak addig tart ki hűséggel, amíg az nem jár áldozatokkal. A megszentelt szerelem türelmes legyen. Aki szeretetlenn akar, szeressen mind halálig tűrő áldozattal és áldozó türelemmel; ily módon az ember az élet nehézségeit könnyebben megszokja s megedzi lelkét a sors csapásaival szemben. A család erőssége a szülők edzett lelke, amelynek ideálja az elvállalt kötelezettség teljesítése. A nő méltóságát s önérzetét, a szívének nagy hatalmát és jogát a maga tisztaságában és etikai erejében csak az a házasság biztosítja, amely nem évekre, hónapokra vagy esetleg csak napokra szól. Az ember nagy értékek hordozója és ezt a tényt és köztudatot nem lehet az élet léhaságával eltemetni. Csak egyetlen egy érték van: a léleknek értéke és csak egyetlenegy igaz veszteség van, a lélek nyugalmának elvesztése. Az élet eleme a küzdelem, ebben az iránytű a lelkiismeret, amelyet semmiért, de amelyért minden fél kell áldozni s a győzelem titka a jellemes hűség.

Szilágyi M. Dózsa egyházi beszédeinek főbb elveit rövid vonásokban ismertettük, nem hagyhatjuk szó nélkül előadásának érdekességét, amelyet a mindennapi életből és a történelemből merített képekkel tarkít. Ki kell emelnünk a kiváló egyházi szónok zamatot, választékos stílusát, amelynek jellemző tulajdonsága a világosság s a logikus eszmemenet. Bár a kis könyv tartalmán katolikus szellem vonul keresztül, valáskülönbség nélkül élvezetet fog nyújtani mindazoknak, akik lelki dolgokkal szeretnek foglalkozni.

T. D.

* A Velencei éj budapesti bemutatója. A budapesti Városi Színház pénteken mutatta be Strauss János klasszikus operettjét, a Velencei éjt. A főszerepben Koltai Idika, a színház új primadonnája nagy sikert aratott. A színház új igazgatója Sebestyén Géza.

* Vasa Príhoda brassói hangversenye után Bukarestben is játszik. A fővárosi lapok hasábos tudósításokat hoznak a fiatal hegedűs csodálatos művészetéről. Fellépését az ideai hangverseny szezon legnagyobb eseményének tekinthetjük. A zongoránál Czerny professzor (Wien) Jegyek a Klingsor hangversenyirodában. A vidéki koncertlátogatók szíveskedjenek 549 telefonszámunkat használni.

Don Carlos

A címszerepben

CONRADT VEIDT

November 18-án a Modern Mozzgóban

SPORT

1925-ben meg lesz az első svéd- finn atlétikai viadal

Az északi népek hagyományos triangular-mecce, az északi játékok elnevezésén ismert hármas összecsapás csak Svédország, Dánia és Norvégia legjobbjait szolgáltja össze évenként találkozóira. Míg ennek a három országnak versenyzői mind sűrűbben keresik fel egymást és az országok közötti viadalok is gyakoriak, addig a finnek csak egy-két legkiválóbb atlétájuk képviselte néhány stockholmi, vagy kopenhágai viadalon. A franciáknak sikerült először, hogy országközi viadalra keljenek a maroknyi finn néppel, de ők is megadták az arát. — Párisban is. Helsingforsban is súlyos vereséget szenvedtek.

A svédek már régen keresik a finnekkel való találkozást, de eddig ez a szándékuk mindig meghiusult a finnek zárkózottságán.

Most feladták ezt a zárkózottságot és mint értesülünk, 1925-re elvben megállapodtak már az első svéd—finn mérkőzés megtartásában.

Európa két legnagyobb atléta-nemzetének összecsapása joggal keltheti a legteljesebb érdeklődést.

(x) Az MLSz. Intézőbizottsága két országos döntőmérkőzést javasol. A vidéki tanács azzal a javaslattal fordult az országos tanácshoz, hogy az országos futballbajnokság döntője, amelyben tudvalevőleg a főváros elsőosztályu bajnoka találkozik a legjobb vidéki csapattal, ne egy mérkőzésből álljon, hanem kettőből. A javaslat szerint az egyik mérkőzést Budapesten, a másikat a vidéki bajnokságot városában játszanák le. Az országos intézőbizottság a napokban foglalkozott ezzel a javaslattal és teljes mértékben a magáévá tette azt. A javaslat az országos tanács legközelebbi ülése elé kerül és amennyiben ott az ugynevezett bajnokaspiráns nagyegyesületek képviselőinek helyeslésével találkozik, úgy az 1924—25-ik évi futballbajnokság sorsát már két mérkőzés fogja eldönteni a budapesti és vidéki bajnokságot között.

A. oszt.

Férfiöltöny
L 1960

Téli-
raglán
L 2800

Teveször
mellény
L 975

NEUMANN M.

ruhatelepe
BRASSÓ

B. oszt.

Uri szabóság

C. oszt.

Külföldi gyapjuszövetek engros és detail

D. oszt.

Uridivat, Habig kalapok, Zephir ing, nyakkendők.



Ne vegyen naptárt

az 1925. évre addig, amíg meg nem tekintti a

BRASSÓI LAPOK NAPTÁRÁT

Megjelenik
néhány nap
mulva!



leg Bajorország kínált. Közben a dinár emelkedett, anélkül, hogy a gabonárák ennek megfelelően estek volna, ennél fogva a jugo szlav áru már nem konvenált. Németország pedig nemcsak, hogy kénytelen volt beszüntetni a kivitelt, hanem kénytelen fedezni magát és így importra szorult. Csehszlovákia és Ausztria mindezek következtében kénytelen volt szükségletét Magyarországon beszerezni. Minthogy azonban az agrárállamok is csak igen csekély exportra képesek, valószínű, hogy a télen, mindenesetre azonban csak tavasz kezdetén az exportált államok is amerikai gabonára lesznek szorulva. Ez önmagában véve nem lenne káros, csak attól lehet tartani, hogy a mai newyorki és chicagói jegyzéseket figyelembe véve és a hajófuvar és a kikötőköltség a fogyasztópiacig fizetendő vasúti szállítás díjait hozzászámítva, az amerikai buza igen drága lesz. A magas árakat a fogyasztóközönségnek kell majd megfizetnie, anélkül, hogy ebből az agrárállamok östermelőinek haszna lenne.

(—) Készpénz be- és kivitel Lengyelországra. A pénzügyminiszter rendelete szerint Lengyelországból utlevéllel való kiutazás al kalmával ezer zlotiig terjedő összeget lehet kihozni.

(—) Új kábel Németország és Amerika között. Lisszabonban a portugál kormány és egy kábelársaság jegyzőkönyvet írtak alá, a mely Emden és az Azori szigetek közt új kábelvonal lefektetésére vonatkozik. E vonallal helyreáll a direkt távirati összeköttetés Amerika és Németország között, amely a háború következtében megszakadt.

— A kereskedelmi miniszter szerint a cukor nem fog drágulni. Az ipar és kereskedelmi miniszter nyilatkozatot adott közre, hogy bármennyiben is állapítják meg a behozatali cukor vámját, a cukor a belső fogyasztásban nem drágulhat meg, mert a pénzügyminiszter a jelen évi termelésből eredő cukor árát szabályozta és pedig a kristályt kilogrammonként 24,50, a kockáét 27,50 lejben. Abban az esetben azonban, ha mégis megkísérinék a cukor árának a belső fogyasztásban leendő felemelését, az ipari és kereskedelmi miniszternek ez esetre megvan az elárúsítási hivatalnak az a biztosítéka, hogy minden népesebb központban kisinybeni elárúsító lerakatokat fog felállítani, hogy a fent megszabott áron árulják a cukrot. A miniszter nézete szerint ezen a módon a cukornak bármilyen megdrágulása teljességgel kizártnak tekinthető.

A miniszter fenti nyilatkozata talán arra van szánva, hogy a cukorgyárosok közbenjárására keresztulvitt cukorimportvámelemelés miatt a fogyasztók körében támadt nyugtalanságot lecsendesítse. Ez alkalomból csak két lényt ajánlunk a kereskedelmi miniszter figyelmébe: Allítsa fel minél előbb Brassóban a cukorelárúsító lerakatot, mert itt a kockacukor kilogrammja 31 lej, a kristályé pedig valamivel több, mint 27 lej. Ezt különben megteheti a miniszter minden erdélyi városban, ahol hasonló árak vannak. Arra is kíváncsiak vagyunk, hogy a romániai cukor magas árának fenntartására és védelmére minő alapon tett a miniszter intézkedést, hiszen Romániában sem a forgó tőke, sem a munka, sem a cukorrépa nem drágább mint Magyarországon, Csehszlovákiában, Jugoszláviában, vagy Lengyelországban, amely államok cukorgyárai az ittenieknél jóval alacsonyabb áron hozzák forgalomba termékeiket, holott bizonyos tekintetben kedvezőbb termelési viszonyok között dolgoznak, mint a mi gyáraink.

(—) Olcsóbb lesz a tojás. A tojásnak a belső fogyasztásban érezhetővé vált hiánya, s rendkívüli módra emelkedett ára miatt a kereskedelmi miniszter tegnap közbenjárta a pénzügyminiszternél, hogy a tojás exportjának a darabonkénti 1 lej 50 baniról 3 lej 50 banira leendő felemelése iránt a szükséges intézkedéseket tegye. Valószínű, hogy a legelső vámbizottság mai ülésén a kérdést is tárgyalni fogják.

A báli szezon

legújabb divatlapjai MEGÉRKEZTEK.

Chic Parfait (Album de ball) 75.— Lei
Album de Carneval 75.— Lei
Wiener Maskenalbum . . . 80.— Lei

Megrendelhető utánvétellel vagy az összeg előzetes befizetése ellenében a Brassói Lapok könyvtárából. 0000-000000
Könyveskereskedőknek megfelelő rabattot adunk.

A NAGYON SZÉP FÉRFI

Jeanne Marni regénye

Franciából fordította: Halász Gyula 24

Elkezdtem reszketni; majd örült borzongás fogott el.

— Nem merek, mondám halkán.

— Ne legyen gyermek, nézik önt.

Csakugyan, a rendező és Gerbois türelmetlenül figyeltek.

— Franciane kisasszony, ön a kilencedik szám? Ismételte Gerbois. Akkor előre, kisasszony!

Delorme asszony taszitott. Két-három lépést ingadozva tettem előre és a színpadon voltam.

Az az érzésem volt ebben a pillanatban, hogy egy tüzes kemencébe léptem. A vakító lámpasor úgy hatott rám, mint egy lángokkal teli örvény, amelybe mintha fejjel lefelé belezuhanám volna. Heves erőfeszítéssel megzaboláztam az idegeimet. Egyenesen, mozdulatlanul álltam, szememmel a terem félhomályába rögzítettem. A zsidongó, de figyelő tömegbe. Meddig tartott ez? Talán egy negyed másodpercig. Egyszerre csak kis elfojtott nevetést, majd ezt a megjegyzést hallottam: »Nézd csak, milyen bamba kinézése van!«

Mintha ostorcsapás ért volna, kiegyenesedtem. Aztán egy szuszra, mély és szagatos hangon, minden árnyalat és hangsúlyozás nélkül elmondtam a mesémet. És mikor bevégeztem, hideg csöndben, melyet csak egy-két elnéző bravo kiáltás tört meg, távoztam.

Végtelen öröm töltött el, mikor a kulisszák mögé értem.

— Végeztem, mondám Delorme asszonynak, aki ép egy szép, erősen dekoltált nővel beszélgetett. Micsoda boldogság!

— Nos, látja, akarata ellenére kikerült a csávából, válaszolta. Ön nagyon is halkán beszél; alig hallottam még innen a kulisszák mögül is. Kedves Deblesem, engedje meg, hogy bemutassam önnek Franciane asszonyt, aki először szerepelt, s a színpadra készül.

Az énekesnő mosolyogva nézett rám:

— Borzasztó, ugyebár? mondá. Nekem is, aki már öt év óta játszom, rettenetes szívdobogásom van, nézze csak.....

És a kezemet megfogva, odaszorította a szívéhez.

Igazat mondott; sebesen vert a szíve.

De Gerbois szólította és otthagyt bennünket.

Delorme asszony pedig felajánlta, hogy menjünk együtt Párisba.

— Ah! ha én is színésznő lehetnék, mondta utközben, azt hiszem, nagy sikereim lennének. De sajnos, már elkéstem. Azzal vigasztalom magam, hogy művészeket fogadok házámnál. Dehies kisasszony kiváló barát-nőm, többször hangverseny alkalmával kísérti is szoktam zongorán. Ha megörvendeztet látogatásaival, gyakran találkozik velem nálam.

Párisba érkezünk. A pályaudvar csarnokán áthaladva, egy középtermű férfi került elénk, aki Delorme asszonyt köszöntötte.

— Ah, kedves gróf ur, mondá megszólítva őt, legyen szíves, szerezzen nekünk egy kocsit; én is, barátnőm nagyon le leszünk kötelezve. Kedves asszonyom, Lusserre gróf; Franciane asszony, szomszédom és egy régi barátnőm leánya.

— Kocsim ép a Bony udvarban van, mondá Lusserre, könnyedén meghajolva; ha megengedik, a legnagyobb készséggel bocsátom rendelkezésükre.

— És ön?

— Istenem! Én ugyis a klubba megyek, és gyalog is eljutok oda. De honnan jönnek ilyen parádében?

— Saint-Germainból, ahol Franciane asszony az árvízkarosultak javára szerepelt. De mit keres ön ilyenkor a Saint-Lazare állomáson?

— Én is Saint-Germainból jövök, ahol családi körben voltam.

Beszélgetés közben a pályaudvar elé értünk; a gróf kocsija ott várt.

— Tudják, mit tennének a leghelyesebben, ha szeretetreméltóak volnának? mondá hirtelen, ahogy a hintó ajtaját betette.

— Nem.

— Nos, elfogadnák meghívásomat a Café de la Paixbe, ahol néhány rákot megennék.

(Folyt. köv.)

Alólirottak a szív legmélyebb fájdalomával tudatjuk úgy a magunk, valamint az összes rokonság nevében, hogy a forrón szeretett férj, apa, testvér és rokon

Drechsler József

f. hó 14-én életének 56-ik és boldog házasságának 30-ik évében rövid szenvedés után elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait f. hó 17-én délután 3 órakor fogjuk a köztemető halottas házából a postaréti rom. kath. temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Braşov, 1924. november 15.

A gyászoló család.

Nyugalma legyen csendes, emléke áldott!

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított árákkal

38 BLATT 38
Braşov, Kapu-ucca

Kötött harisnya	minden színen	Lei	35.—
Flohr harisnya	"	"	65.—
Cérna muszlin	"	"	100.—
Selyem fátol	"	"	150.—
1/2 dtz. férfi harisnya . .	"	"	140.—
Reclam gyapju blus . . .	"	"	250.—
Flu gyapju swatter . . .	"	"	130.—
Női kötött gyapju kabát .	"	"	650.—

Divat keztyűkben és kötött árukban óriási választék.

Legjobb kötött harisnyák csak BLATT-nál kaphatók.

Ha jó olvasnivalót akar, kérjen

díjtalan könyvárjegyzéket a Brassói Lapok könyvosztályától.

OTTO PHLEPS

TANAR,

az erdélyi természettudományi egyesület muzeuma, ásvány- és földtani osztályának vezetője

Nagyszeben, Goblinusgasse 23.,

vállalja bányatelepek, mélyfúrások, kőbányák, homok- és agyagtelepek, téglafüzetek, forrásvezetések, vízvezetékek, vízlecsapolások vizsgálatát és szakvéleményezését üzemek geológiai és bányászati vezetését. 764

No. 1126—924.

Hirdetmény.

Csernátfa község zárt írásbeli ajánlatok után 6 évi időtartamra — 1925. február 1. kezdettel — haszonbérbe adja a tulajdonát képező vendéglőt.

Az árverés 1924. december hó 16-án d. e. 10 órakor tartatik meg a községi irodában.

Kikiáltási ár 50.000 Lei.

Bánatpénz 10%.

Feltételek a községi irodában megtudhatók.

Községi előjáróság.

FELVILÁGOSÍTÁS!

A L E U

tartós javulását
kihasználva

az őszi és téli idényárut

ugy sikerült bevásárolnunk, hogy vevőinket

minden versenyt

kizáró olcsó

árakon

szolgálhatjuk

ki.

*

A L E U

tartós javulását
kihasználva

Párisi legújabb modellek után saját bécsi műhelyünkben készült cikkeinkkel ezuttal is igazolni fogjuk, hogy nemcsak divat tekintetében vezetünk, hanem kizárólag **legjobb anyagok feldolgozásával és elsőrangú kivittel** a legkényesebb igényeknek is megfelelünk

Bélelt női kabátok gyapjuszövetből Lei 1800	és teljesebb
Plüsskabátok végig bélelve	4000
Női kabátok szőrmével	3800
Női ruhák gyapjuszövetből	1800
Aljak tiszta gyapjuszövetből	700

Ezenkívül nagy választék szőrmekabátokban, kosztümökben, bluzokban és gyermekruhákban

Szolid árak! Olcsó árak! Cégünk renoméjának mindenkorai pillérei

Fenyvesi és Sámuel

Nagyrománia legnagyobb női konfekció áruháza BRASSO, LENSOR 31-33.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 3 lei. - Hatalmasabb betűvel 6 lei. - Állást keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizonyosunknál is feladhat minden helységben, aki pontosan továbbítja azokat kiadói hivatalunkhoz. - Csak választékkal felszerelt kérdésközlővel válaszolunk.

Vadonatúj mikádó-kabát nutria bélelssel bíber gallérral olcsón eladó. Megtekinthető Szabó Béni szűcs üzletében.

Kitűnő küllőment borok kicsinyben 17 lejért kaphatók Brassó, Uj-ucca 23 szám alatt. 6593

Ügyvédjelöltet román nyelvtudással keres Molnár Dénes kézdívasárhelyi ügyvéd azonnali beépítésre. 6577

Eladó Sepsiszentgyörgyön vármegyeház mellett Píajta Regina Maria 12. számú emelet, három lakásból álló modern, szép ház. Elfoglalható emeleti, gyönyörű, négy szobás, komfortos lakás. Értekezni ugyanott. 6565

Benzinmotor kezelésében jártas tapasztalt gépész keresetlik bukaresti gyár részére. Silvania Brassó, Kórház-ucca 64. 6613

Kerestetik megvételre régi, de jó állapotban lévő telefonkészülék. Cím 6594 szám alatt a Brassói Lapok kiadói hivatalában.

Kiadó 2 szoba, konyha, kamara, pince, veteményes kert, sertés ól stb. 8000 lei évi lakbér. Cím: Turcheș-Türkös, Avram Iancu ut 48. 6612

Eladó benzines csapó 15 garmitura 6 lóerős motortálozó hengeres 7.50-10 Goldstein Heinrich, Koröcs szentmárton.

Családi ház modern, olcsó, rögtön beköltözhető, eladó. Egy vendégház, 20 év óta áll, eladó. Vár-ucca 47. 6611

Jó háziasszony kaphat rhaz-ucca 31. szám. 6610

Eladó prima réti szarvas preselise erdélyi állományon kocsi rakva. Erősen lódkető Schwarz Mező utódai cégnél, Repi (Szászrégen) postafiók 3. 6610

Udvarhelymegyében Rugonfalván egy 137 hasznos komplett birtok eladó. Bővebbet 6615. szám alatt a kiadói hivatalban.

Intelligens urinak vezetésre vagy tanácsadásra ajánljuk. Brassó, Lövész-ucca 2. 6610

Forgalmas üzlet társulnék, pénzzel rendelkezem. Cím 6628 szám alatt a kiadóban.

Keresek firniz, kőkenőcs és szappan gyártáshoz tökéletes szakmást. Cím: „Concord” jelige, Szalontai Lapok kiadói hivatala, Szalonta Mare. 6610

24960—1924. t. szám.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhirrre tesszük, hogy az ügyvezető Staffen és a forráshegyi legelő mindkét legelőt külön-külön a téli hónapokra, azaz 1924. december 1-1925. március 15-ig mint juhlegelő nyilvános ajánlati tárgyalás útján lesz bérbeadva.

Az ajánlati tárgyalás f. é. november 22-én délután 9-11 óráig a városi gazdasági hivatalban (Uj-ucca 5. II. z. ajtó) tartatik, hol a közelebbi felvilágosítások is kaphatók.

A zárt, írásbeli, az előírt bérleggel és 10% hatátpénzzel ellátott ajánlatok, mindkét legelőért külön-külön a fent nevezett határidőben ugyanott bejuttatandók.

Brassó, 1924. november hó 14-én.

6621

A városi tanács



Látszerész műhelyem
Kapu-ucca 48. sz.
alatt van.

Vállalom az összes szakmabeli munkákat!

Teljes tisztelettel:
Illyés Károly.

Műszaki könyvek

megérkeztek a „Brassói Lapok”
könyvosztályához. Kérjen árjegyzéket.

Soci György posztó-áruházaiában, Brassó

rövid ideig tartó nagy szövet-eladás. 20.000 m. szövet kerül eddig nem létezett árakon eladásra.

Kapu-u. 27. sz. alatti áruházban

15.000 méter szövet-áru

30%-al olcsóbban mint bárhol áll a vásárlóközönség rendelkezésére.

A Weisz Mihály-u. 18. sz. üzletben

5000 méter szövet-maradék

beszerzési áron alul lesz eladva.

Ezen hallatlan olcsó árak csak rövid ideig érvényesek!

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavidámlatának körítorgógépén, Brassóban.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj